

Методологічні пояснення

З 1995 року відповідно до рекомендацій Міжнародної організації праці (МОП) у практику роботи органів державної статистики впроваджено вибіркове обстеження населення (домогосподарств) з питань економічної активності (з 2019 року – обстеження робочої сили). Відповідно до оновлених стандартів, передбачених Резолюцією щодо статистики трудової діяльності, зайнятості та недовикористання робочої сили, яка була прийнята 19-ю Міжнародною конференцією статистиків праці у жовтні 2013 року, за результатами обстеження робочої сили отримуються такі показники:

Робоча сила (до 2019 року – економічно активне населення) – це населення обох статей віком 15 років і старше, яке впродовж обстежуваного тижня забезпечувало пропозицію робочої сили на ринку праці. Зайняті та безробітні в сумі складають робочу силу.

Рівень участі населення в робочій силі (до 2019 року – рівень економічної активності) визначають як відношення (у відсотках) кількості робочої сили віком 15 років і старше до всього населення зазначеного віку чи населення відповідної соціально-демографічної групи.

Зайняті – це особи віком 15 років і старше, які:

працювали впродовж обстежуваного тижня хоча б одну годину за наймом за винагороду в грошовому чи натуральному вираженні, індивідуально (самостійно), в окремих громадян або на власному (сімейному) підприємстві; працювали безкоштовно на підприємстві, у власній справі, що належить будь-кому з членів домогосподарства, або в особистому селянському господарстві з метою реалізації продукції, виробленої внаслідок цієї діяльності; були тимчасово відсутні на роботі, тобто формально мали робоче місце, власне підприємство (справу), але не працювали впродовж обстежуваного періоду з певних причин.

Рівень зайнятості визначають як відношення (у відсотках) кількості зайнятого населення віком 15 років і старше до всього населення зазначеного віку чи населення відповідної соціально-демографічної групи.

Безробітні (за методологією МОП) – особи віком 15 років і старше, які одночасно задовольняють трьома умовам: не мали роботи (прибуткового заняття); впродовж останніх чотирьох тижнів, що передували обстеженню, активно шукали роботу або намагались організувати власну справу; впродовж найближчих двох тижнів були готові приступити до роботи, тобто почати працювати за наймом або на власному підприємстві з метою отримання оплати або доходу. До категорії безробітних також відносять осіб, які приступають до роботи протягом найближчих двох тижнів; знайшли роботу, чекають відповіді тощо.

Рівень безробіття (за методологією МОП) – відношення (у відсотках) кількості безробітних віком 15 років і старше до робочої сили зазначеного віку або відповідної соціально-демографічної групи.

Особи, які не входять до складу робочої сили (до 2019 року – економічно неактивне населення) – особи віком 15 років і старше, які впродовж обстежуваного тижня не відносилися ні до зайнятого, ні до безробітного населення.

Зазначена категорія населення за рівнем з в'язку з ринком праці може бути класифікована так: особи, які шукають роботу, але не готові приступити до неї впродовж найближчих двох тижнів (через непрацездатність; через навчання (учні, студенти); (через виконання домашніх обов'язків; інші); бажають працювати та готові приступити до роботи, але не шукають роботу (наприклад, особи, які зневірилися у пошуках роботи; не знали, де і як шукати роботу; вважали, що для них немає підходящого місця роботи тощо); ті, що не бажають працювати, тому що не мають необхідності (пенсіонери; студенти, учні денної форми навчання; особи, які виконують домашні сімейні обов'язки, доглядають дітей, хворих; особи, які знаходяться на утриманні та інші).

До осіб працездатного віку в рамках обстеження робочої сили до 2012р. віднесені жінки у віці 15–54 років та чоловіки віком 15–59 років. Відповідно до Закону України «Про заходи щодо законодавчого забезпечення реформування пенсійної системи» до населення

працездатного віку у 2012 році включено жінок віком 55 років, 2013 році – жінок віком 56 років, 2014 році – жінок віком 57 років, 2015 році – жінок віком 58 років, з 2016 року – жінок віком 59 років.